

Prof. dr *Violeta Beširević*

PROF. DR DUŠAN KITIĆ (1955–2019)

Draga gospodo Kitić,
uvaženi članovi porodice profesora Kitića,
uvaženi prijatelji profesora Kitića,
poštovane kolegice i kolege,

Verujem da je svima nama koji smo se danas okupili još uvek teško da prihvatimo bolnu istinu da nas je zauvek napustio naš uvaženi profesor, kolega i prijatelj Dušan Kitić. Naš Dušan Kitić koji je 2010. godine, kada se iz Francuske vratio u Srbiju i došao da radi na našem fakultetu, sa sobom doneo duh slavni francuskih intelektualaca i pomalo zaboravljene manire jednog džentlmena, po čemu se isticao i razlikovao od mnogih ne samo na Fakultetu već i u tada, a pogotovo sada, moralno i intelektualno posrnuloj Srbiji.

Otišao je iznenada kada nam je bio neizmerno potreban: studentima i kolegama, prijateljima, a naravno najviše njegovoj porodici. Dušan je otišao, ali nam je ostavio svoja dela koja ni tokom vremena ne mogu izbledeti, već nas mogu samo uvek i iznova podsećati na to kako izgleda jedan akademski život vredan poštovanja. Dušanov ceo radni vek nije bio samo izuzetan u razmerama jedne Srbije, bio je izuzetan u razmerama svetske akademske zajednice.

Studirao je gde i većina nas, na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Na istom fakultetu je započeo i karijeru – prvo kao asistent, a potom i docent, na jednom od najzahtevnijih pravnih predmeta – Međunarodnom privatnom pravu. Na tom fakultetu je magistrirao 1984. i doktorirao 1987. godine sa temama iz oblasti međunarodnog privatnog prava.

Život ga je, kao i mnoge od nas, odveo izvan Srbije onda kada je država zahtevala od nas da postanemo podanici a ne građani. Od 1993. do 2009. godine, dakle punih šesnaest godina, predavao je na jednom od najprestižnijih pravnih fakulteta u Francuskoj – Pravnom fakultetu Univerzi-

Govor održan na komemorativnom skupu 2. oktobra 2019. godine na Pravnom fakultetu Univerziteta Union u Beogradu.

teta u Poatjeu. Znajući da je intelekt bez stalnog usavršavanja ništa drugo do neznanje, Dušan je osvojio i najviši akademski vrh u Francuskoj – stekao je habilitaciju za rukovođenje istraživanjima u oblasti pravnih nauka na Pravnom fakultetu Univerziteta u Poatjeu.

Osim u Poatjeu, bio je profesor po pozivu i na pravnim fakultetima u Tuluzu i Avru u Francuskoj, Friburu u Švajcarskoj i na Pravnom fakultetu u Bejrutu.

Delima koje je ostavio nećemo se vraćati samo mi, njegovi savremenici, već i generacije koje tek dolaze. Pre svih, udžbeniku *Međunarodno privatno pravo*, objavljenom u Francuskoj u dva izdanja, poslednje je objavljeno prošle godine. Time se Dušan upisao u retke profesore sa ovih prostora čiji se udžbenici koriste u inostranstvu. Udžbenik obuhvata četiri teme međunarodnog privatnog prava, prema koncepciji koju tradicionalno prihvata francuska doktrina: sukob zakona, sukob nadležnosti, državljanstvo i prava stranaca. U recenzijama inostranih kolega ističe se da je reč o odličnom metodološkom pristupu koji nudi jasan pristup disciplini međunarodnog privatnog prava. Istu takvu preciznost, jasnost i metodološku posvećenost Dušan je sledio i kada je pisao udžbenik međunarodnog privatnog prava na srpskom jeziku, koji je doživeo tri izdanja.

Vraćaćemo se i njegovim monografijama, objavljenim takođe u Francuskoj: *Pravni aspekti privatizacije i stranih investicija u zemljama centralne i istočne Evrope* i *Građanski zakonik Ruske Federacije*, koju je objavio sa još dvoje kolega iz Francuske. Tu su i ne manje značajne monografije na srpskom jeziku: *Pravni položaj stranaca* i *Ostvarivanje zakonskog izdržavanja u inostranstvu*, koja je ujedno i njegova objavljena doktorska disertacija.

Naš kolega Dušan Kitić bio je autor brojnih članaka i poglavlja objavljenih u međunarodnim zbornicima. Pre svih, treba istaći njegov članak „Litispedencija u međunarodnom privatnom pravu Evropske unije“, objavljen 2013. godine u časopisu *Pravni zapisi*, kojim je za čitaoce u Srbiji otvorio gotovo potpuno nepoznatu temu, i poglavlje „Harmonizacija međunarodnog stečajnog prava u Evropi“, objavljeno 1992. godine u zborniku *Odgovori pravnih sistema na strane uticaje* u izdanju Švajcarskog instituta za uporedno pravo.

Dušan je bio učesnik velikog broja međunarodnih konferencija i simpozijuma, održanim u prestižnim akademskim institucijama u zemlji i inostranstvu, uključujući one održane u Francuskoj, Ruskoj Federaciji, Švajcarskoj i Holandiji. Posebnu krunu u njegovom akademskom radu

čini uloga glavnog i odgovornog urednika časopisa *Pravni zapisi*, koju je obavljao poslednje dve godine.

Kao prodekanica za nastavu bila sam u prilici da komuniciram sa njim sve vreme opake bolesti koja ga je odnela. I tada je, u meri u kojoj je bolest dozvoljavala, svoj posao univerzitetskog profesora obavljao savestno i sa puno entuzijazma, jer je voleo studente, što se, iako bi se to očekivalo, ipak ne sreće kod svih koji se ovim pozivom bave. I studenti su voleli njega. U danima njegove bolesti nisu prestajali da me pitaju: „Kako je profesor Kitić?“, „Hoće li se opraviti?“, „Kad će nam ponovo doći?“ Samo nekoliko dana pred njegov nepovratni odlazak, Dušan je uspeo da pregleda pismeni rad jedne studentkinje, a život je hteo da to baš bude rad koji je zaslužio ocenu 10. Tako se Dušan i od profesorske karijere rastao na način koji može da mu donese samo smiraj.

Draga gospođo Kitić, uvaženi članovi porodice profesora Kitića, uvaženi prijatelji profesora Kitića, poštovane kolegice i kolege, iza Dušana Kitića ostala je akademska praznina koja se teško može prevazići. O veličini te praznine govori njegova personalna bibliografija koju ovde prilažem.

PERSONALNA BIBILOGRAFIJA PROF. DR DUŠANA KITIĆA

MONOGRAFIJE

1. *Ostvarivanje zakonskog izdržavanja u inostranstvu*, Beograd, Naučna knjiga, 1989.
2. *Pravni položaj stranaca*, Beograd, Nomos, 1991.
3. *Aspects juridiques de la privatisation et des investissements étrangers dans les pays d'Europe central et orientale*, Paris, Presses universitaires de France, 1995.
4. *Code civil de la Fédération de Russie*, sa Catherine Krief-Semitko, Legeais Raymond, Paris, LGDJ, 2005.

UDŽBENICI

5. *Droit international privé*, Paris, Ellipses, 2003.
6. *Međunarodno privatno pravo*, Beograd, Pravni fakultet Univerziteta Union, Službeni glasnik, 2016.
7. *Međunarodno privatno pravo*, 2. izd. Beograd, Pravni fakultet Univerziteta Union, Službeni glasnik, 2017.
8. *Droit international privé*, 2e éd. Paris, Ellipses, 2018.
9. *Međunarodno privatno pravo*, 3. izd. Beograd, Pravni fakultet Univerziteta Union, Službeni glasnik, 2019.

POGLAVLJA U ZBORNICIMA

10. „Pravo stranaca na sticanje svojine i drugih stvarnih prava na nekretninama: analiza uporednog zakonodavstva“ u: Dragoslav Đekić (ur.), *Prava na nepokretnim stvarima* Beograd, Savez udruženja pravnika Jugoslavije, 1987, str. 141–152.
11. „Kolizione norme za ugovorne odnose prema ZMPP i ZOO“ u: Slobodan Perović (ur.), Dragoslav Đekić (ur.), *Zakon o obligacionim odnosima:1978–1988*, Beograd, Savez udruženja pravnika SR Srbije, 1988, str. 519–529.
12. „Poslovanje u slobodnoj zoni: Pravni položaj stranih lica“ u: Dragutin Šoškić (ur.), Dragan Kostić, *Studija o uslovima poslovanja Slobodne zone „Beograd“*, Beograd, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, 1991, str. 145–176.
13. „Harmonisation du droit international privé de la faillite en Europe“ u: *Perméabilité des ordres juridiques: rapports présentés à l'occasion du colloque-anniversaire de l'Institut suisse de droit comparé*, Publications de l'Institut suisse de droit comparé, Zürich, Schulthess, 1992, str. 343–354.
14. „La Cour Internationale d'Arbitrage de la Chambre de Commerce Internationale: le contrôle des sentences arbitrales“ u: Dominique Breillat (ur.), E. C. Coppens (ur.), *Les Cours internationales: actes du Colloque organisé à Nimègue le 29–31 Mai 2000*, Nijmegen, Katholieke Universiteit, 2002, str. 33–47.
15. „Le rôle de l'arbitrage international dans le rapprochement des ordres juridiques,“ u: *Les nouveaux territoires du droit et leur impact sur l'enseignement et la recherche: Colloque Poitiers-Montréal, 12 et 13 décembre 2002*, Collection de la Faculté de droit et des sciences sociales, Montréal: Université de Montréal; Poitiers: Université de Poitiers, 2004, str. 165–174.

ČLANCI

16. „Merodavno pravo za statusne odnose međunarodnih pravnih lica“, *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu*, 1986, br. 6, str. 666–675.
17. „Prava stranaca na sticanje svojine i drugih stvarnih prava na nepokretnostima: analiza uporednog zakonodavstva“, *Pravni život*, 1987, br. 12, str. 1387–1398.
18. „Kolizione norme za ugovorne odnose prema ZMPP i ZOO“, *Pravni život*, 1989, br. 2/3, str. 581–594.
19. „Pravni položaj stranih radnika prema zakonodavstvu zapadnoevropskih zemalja i SAD“, *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu*, 1990, br. 4, str. 476–490.
20. „Problemi međunarodne zaštite autorskih prava stranaca“, *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu*, 1990, br. 5, str. 591–604.
21. „Davanje koncesija stranim investitorima“, *Sudska praksa*, 1991, br. 7, str. 66–72.
22. „Nova zakonska rešenja o pravima stranih lica na nepokretnostima u Jugoslaviji“, *Pravni život*, 1991, br. 1/2, str. 137–152.
23. „Harmonizacija propisa o kretanju i boravku stranaca u okviru Evropske ekonomske zajednice“, *Pravni život*, 1991, br. 5/7, str. 803–812.

24. „La litispendance en droit international privé européen“, *Pravni zapisi*, 2013, br. 1, str. 62–86.
25. „Deset godina izlaženja“ [časopisa *Pravni zapisi*], sa Slobodan Vukadinović, *Pravni zapisi*, 2019, br. 1, str. 5–6.

OSTALI RADOVI

26. *Problem kvalifikacije u ugovorima o pravnoj pomoći Jugoslavije i drugih država*, seminarski rad, Beograd, 1979.
27. „Sukob zakona“ kod statusnih odnosa međunarodnih pravnih lica: (pravo koje se primenjuje na status međunarodnih pravnih lica kao subjekata međunarodnih privatnopravnih odnosa), magistarska teza, Beograd, 1983. V, 132 lista.
28. *Schwerpunkte einer Koordinierung des Versicherungsvertragsrechts in der Europäischen Gemeinschaft*, Hübner, prikaz članka iz Zeitschrift für die gesamte Versicherungswissenschaft, 1982/2, str. 221–256, objavljen u *Osiguranje*, br. 1, 1983.
29. *Ostvarivanje zakonskog izdržavanja u inostranstvu*, doktorska disertacija, Beograd: 1986.
30. *Entree, séjour et établissement des étrangers en Yougoslavie*, referat na međunarodnom simpozijumu jugoslovenskog Udruženja za uporedno pravo i Međunarodnog udruženja za pravne nauke, Pravni fakultet u Beogradu, 1989, 20 listova.
31. *La condition des étrangers et sa place dans le système juridique*, izlaganje na konferenciji bez štampanja, Fribourg, Faculté de droit, 1991, 15 listova.
32. *Nouvelles formes juridiques de coopération économique en Europe de l'Est*, Faculte de droit de l'Universite de Fribourg, 1992, 16 listova.
33. *Méthodes de privatisation dans les pays d'Europe centrale et orientale et leur impact sur les investissements étrangers*, Poitiers, predavanje po pozivu sa međunarodnog naučnog skupa štampano u celini, 1994, 21 lista.
34. *Administrativno pravni položaj stranaca* u: Dušan Kitić *et al.*, *Pojedina prava stranaca: projekat „Savremeni pravni položaj stranaca“*, Beograd, Centar za međunarodne studije, 1990, 96 listova.
35. *Pojedina prava stranaca: projekat „Savremeni pravni položaj stranaca“*, sa Miloradom Ročkomanovićem, Majom Stanivuković, Beograd, Centar za međunarodne studije, 1990, 240 listova.
36. „Pravo stranaca na intelektualnu svojinu“ u: Dušan Kitić *et al.*, (ur.), *Pojedina prava stranaca: projekat „Savremeni pravni položaj stranaca“* Beograd: Centar za međunarodne studije, 1990, 65 listova.
37. „Posebni oblici stranih ulaganja“ u: *Ugovori u međunarodnoj trgovini*, Beograd, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, 1991, 30 listova.
38. *La responsabilité civile en matière de cirque en droit international privé*, Paris/Poitiers, Centre d'études sur la coopération juridique internationale (CECOJI), 2001, 13 listova.